

Z Dołatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmoni, 7 centów od wiersza. — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary na pogorzalców i dotkniętych powodzią.)

Na wsparcie pogorzalców miasteczka *Rawy* wpłynęło w drodze składki: do urzędu powiatowego w *Busku* 258 złr. 74 $\frac{1}{2}$ c; w powiecie *Samborskim* 20 zł., a w mieście obwodowym *Zółkwi* 33 zł. 60 c. w. a., i pieniądze te zostały już odesłane przetożonemu powiatu *rawskiego*.

Podług ostatniego wykazu przetożonego obwodu tarnowskiego z 6go b. m. wynosiła ogólna suma składek na wsparcie dotkniętych powodzią mieszkańców nadwiślańskich po koniec września r. b. 36991 zł. 98 $\frac{1}{2}$ c. w. a.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 8. września. Ze spraw na porządku dziennym polityki europejskiej będących, kwestya reorganizacji armii pruskiej na szczególną zasługuje uwagę z powodu zdań, przez nowego naczelnika berlińskiego gabinetu w łonie komisji budżetowej wyjawionych. Pomijamy zupełnie zasady p. Bismark-Schönhausen odnoszące się do sporu konstytucyjnego Prusy same obchodzącego, zwrócić jednak musimy uwagę na stanowisko, z którego zadanie Prus w polityce zewnętrznej pojmuje. P. Bismark opiera głównie potrzebę reorganizacji a raczej wzmocnienia armii na tem, iż traktat wiedeński zakreślił Prusom granice nader niedogodne, Prusy przeto gotowe być powinny na każdy wypadek, korzystać z każdej sposobności, a nie jedną już sposobność opuścić musiały dla tego, iż nie były dostatecznie przygotowane. Dodał nadto, iż jedność Niemiec nie złoży się na drodze rozumowań i idei, lecz krwią i orężem okupiona być musi. Słowa te jakkolwiek w urzędowym sprawozdaniu nie umieszczone, krążą jednak w całej prasie dziennikarskiej, a nikt się ich dotąd nie wyparł, nikt im nie zaprzeczył. Zdawałoby się z nich, iż p. Bismark-Schönhausen chce dalej rozwinać politykę Fryderyków, pierwszego i drugiego, politykę wojny i zaborów, konieczną może dla powstającego i rosnącego państwa, która jednak nie zdaje się właściwą dla monarchii, w skrajnie europejskim poważnie już stanowisko zajmującej. Polityka zreszlą takowa, wszelkie zobowiązania międzynarodowe za nie mające, mogła być polityką osobistą Fryderyka wielkiego; on jeden mógł ją przeprowadzić i utorować Prusom drogę do obecnego ich znaczenia. Bez niego i w jego następstwie polityka ta byłaby raczej naśladowaniem, plagiatem, monarchię pruską na największe niebezpieczeństwa narażać mogącym. Bo któż dziś w Prusiech śmiałby twierdzić, że stał się dziedzicem geniuszu Fryderyka, tego geniuszu, którego mu nieprzyjaciele odmówić nie mogli a który mu historyczna słusznie przypisała? Z resztą i oni dziś ludzie, inne czasy, inne okoliczności; Austria nie jest dziś w tem położeniu, w jakim była na krótką chwilę w skutek wygaśnięcia męskiej linii Habsburgów, zanim dzielność i wielkie cnoty Maryi Teresy, poświęceniem ludów jej poparte grożące burze zazegnać zdołały. Dziś i Fryderyk wielki innej drogi do przysporzenia państwa swojego chwycićby się musiał. Nie dziw zaś, że kto tak jak p. Bismark-Schönhausen powołanie Prus pojmuje, ten konstytucję jako dla nich nie dogodną uważać musi. Bo polityka wojen i zaborów potrzebuje silnej woli i sprężystości, której wszelkie formy konstytucyjne na zawadzie stać muszą. Fryderyk wielki nie był monarchą konstytucyjnym, byż Niem nie mógł, bo w jego rękach ludy musiały być powolnym i biernym narzędziem głębszych pomysłów, rozleglejszych zamiarów. Sam on budżet stanowił, według potrzeb, zamiarom jego odpowiednich. Nie było więc sporu o wotowanie budżetu; sporu który dziś tak zwawą w Prusiech wywołał walkę, rząd i rządzonych rozdzielił. Wątpić zaś o tem można, ażeby w obec takiego rozdzielenia, rząd politykę Fryderyka wielkiego naśladować pragnący, znalazł tę gotowość do ofiar, bez którejby i Fryderyk wielki zamiarów swych przeprowadzić nie zdołał.

Mówią, że p. Bismark-Schönhausen wielkim jest zwolennikiem przymierza z Francją, że podziwia i uwielbia rzutność i odwagę Cesarza Francuzów. Wszakże nie masz najmniejszego podobieństwa między położeniem Francji obecnej a monarchii pruskiej. We Francji skołatanej rewolucją, we Francji, która od 1790 roku władców swych co kilkanaście lat zmieniała, powstały burzliwe stronnictwa i fakeje wyszły na jaw socjalistyczne, anti socjalne zasady, do których powstrzymania i poskromienia zelazna ręka była może potrzebna. Prusy nie są w tem położeniu, nie były w nim nigdy. Doszedłszy do stanowiska, o którym nawet nie zamarzył ów margrabia brandenburski, sukcesją po wielkim mistrzu krzyżackim obejmujący, rozwijając ony mogą pomyślność swoją jedynie na drodze pokoju i wolnego postępu, tak jak wszystkie dziś państwa cywilizowanej Europy. Zdaje się albowiem, iż w obec umysłowego wykształcenia, do jakiego ludy dziś doszły, w obec wielkiego zna-

czenia, jakie rolnictwo i handel, zgoła materialne potrzeby nabrały, w obec tych cudów przemysłu, których na wystawie londyńskiej świadkami byliśmy, wszelkie gwałtowne zmiany i wstrząśnienia stały się już nie możliwe. Dziś interes świata całego domaga się pokoju, pragnie zwycięstw na wystawach rolniczych i przemysłowych odnieść się mogących. Czasy zaborców i światoburców podobno już na zawsze minęły; polityka więc na gwałtownych przesileniach oparta, nie jest dziś na swoim miejscu. Zdaje się więc, iż słów pana Bismark-Schönhausen na serio brać nie można.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 8. października. (Obchód imienin cesarskich.)

Podobnie jak stolica kraju naszego, obchodziły także wszystkie obwodowe i powiatowe miasta Galicji dzień imienia Najjaśniejszego Pana z całą uroczystością odpowiedną temu festynowi. Z niektórych miast otrzymaliśmy już szczegółowe opisy tej uroczystości, a każdy z nich tebnie tem samem uczuciam patriotyzmu i przywiązania do panującej rodziny. W miastach obwodowych w *Przemysłu* i *Zaleszczykach* odbyły się uroczyste nabożeństwa kościelne z odśpiewaniem *Te Deum* i hymnu ludu. W podobny sposób obchodzono tę uroczystość w *Brodach*, gdzie na nabożeństwie był także obecnym konsul rosyjski, i w *Uhnowie*, miasteczku powiatowym obwodu zółkiewskiego.

Stanisławów, 6. października. (Mr. Kordula Fredro †. — Towarzystwo Dobroczynności.)

Dnia 22go b. m. pochowano w pobliskim Zagwoźdźcu ś. p. hr. Kordulę Fredro, znaną protektorkę tutejszej ochrony i instytutu wychowania dziewcząt i założycielkę fundacyi dobroczynnej w obwodzie Czortkowskim pod imieniem Fredrów. Szlachetna ta pani uwieczniła pamięć swoją w sereu ubóstwa mnóstwem legatów; na pogrzeb zjechało się wiele okolicznej szlachty i trzydziestu kilku księży, lecz właścianie postanowili własnymi rękoma wyświadczyć jej ostatnią przysługę. Małzonek jej, Kajetan Horodyski, sprawca powstania w r. 1809, został na śmierć skazany, i na placu egzekucyjnym otrzyman, walczył później pod Napoleonem i w boju poległ.

Dnia 1. listopada, odbywa się tu coroczne rozdawanie kwot pieniężnych na potrzeby zimowe między dwunastu ubogich mieszkańców Stanisławowa z fundacyi byłego towarzystwa dobroczynności, które w r. 1849 założone, wkrótce potem rozwiązane, i nareszcie r. 1857 na nowo zreorganizowane zostało.

(Nabożeństwo dziękczynne.)

Z **Krasnego** w obwodzie tarnopolskim donoszą nam:

Gdy wszędzie zanoszą dziękczynne modły za szczęśliwy powrót i wyzdrowienie Najjaśniejszej naszej Cesarzowej, odprawiono się na dniu 25. września także w gr. katolickiej parafialnej cerkwi Kraśniańskiej uroczyste dziękczynne nabożeństwo z diakonami i wielką asystą, przyczem miejscowy pleban ks. Julian Hankiewicz po ewangelii ś. krótko ale czule przemówił do zgromadzonego ludu. Solenne to nabożeństwo zakończono odśpiewaniem hymnu ludu. W tem uroczystem nabożeństwie brało udział duchowieństwo obu dwu obrządków a pobożny lud różnego stanu tak licznie był zgromadzony, że nie tylko świątynia, ale i cmentarz był przepelnionym a wszyscy jakby jednemi ustami i jednym sercem zanosili dziękczynne modły do Pana Zastępów błagając oraz o zdrowie i pomyślność dla Najjaśniejszego Pana i Jego najdostojniejszej małżonki.

Rzeszów, 5. października. (Stosunki gimnazyalne.)

Jak wiadomo, zeszłego roku uczniowie gimnazyalni poświęcali bardzo wiele czasu na demonstracje, za mało przykładali się do nauki, i w skutek tego złe świadectwa otrzymali. Są jednak tacy, co zamiast rzeczy widzieć jasno, upatrują w tem pewien rodzaj zemsty ze strony nauczycieli. Zapowiadano nawet, że gimnazjum tutejsze nie będzie miało wielu uczniów na przyszłość. Przeciwnie się stało. Napływ uczniów jest tego roku tak wielki, że cztery klasy niższe podzielić musiano, a tak w istocie istnieje teraz 12 klas. Dyrektorem gimnazjum jest teraz p. Tomasz Polański, były profesor przemyski i dyrektor samborski, który w wysokim stopniu posiada sztukę jednania sobie serc młodzieży, i który zaiste na zawsze pozostanie w pamięci wszystkich tych, co mieli szczęście być przez niego moralnie i naukowo wykształconymi.

Wiedeń, 7. października. (Nowiny dworu.)

Najjaśniejszy Pan nie będzie przedsiębrał wycieczki z Ischl do Tryestu, lecz z końcem tygodnia powróci do Wiednia. Najjaśniejsza Pani udała się w sobotę z Ischl na Salzburg do Traunsteinu dla odwiedzenia swojej siostry małżonki Franciszka II. Zaślubienie Jej król. Wysokości księżniczki Maryi Annunziaty siostry króla Franciszka II. z Arcyksięciem Karolem Ludwikiem odbędzie się w Rzymie d. 15. b. m. w dzień ś. Teresy, jako w dzień imienia królowej matki przez prokurację. Mówią, że hr. Trapani będzie przy uroczystości kościelnej zastępował osobę dostojnego narzeczonego,

i ze fregata austriacka z damami honorowemi i najwyższą ochmi-strzynią dworu na pokładzie powiezie młodą Arcyksiężną do Civitavechia.

Jego Cesarzew. Mość Arcyksiężę Karol Ludwik przybył 3go a Jej Cesarzew. Mość Arcyksiężna Elżbieta 4go b. m. do Ischl.

Francya.

Paryż, 4. października. (Różne wiadomości.)

Zapewniają teraz, iż Cesarz wróci z Biarritz dopiero 9. bieżącego miesiąca. Dłuższy pobyt w Pireneach dozwoli Cesarzowi doprowadzić do końca dzieło „Dzieje Cezara“, nad którym od dawna pracuje. Po powrocie Cesarza hr. Kiselew dotychczasowy poseł rosyjski przy dworze tutejszym będzie miał audyencyą poze-gnalną, nowy zaś poseł, baron Budberg, złożyć ma na niej kredytywę swoją.

Constitutionel i inne dzienniki jedności Włoch przychylnie, po-dają teraz nową kombinacyę, sprawę włoską załatwić mającą. Rząd turyński zrzekłby się wszelkiej pretensyi do Rzymu jako przyszłej stolicy Włoch i wzięłby na siebie obowiązek nie pozwalania, ażeby bandy jakie ochotników napadać miały na terytoryum papieskie. Wojska zaś francuskie, postępując według zasady nieinterwencyi, opuściłyby Rzym, nie wdając się wcale w wewnętrzne sprawy rządu rzymskiego. Tym zaś sposobem rewolucya miejscowa, pośrednio lub bezpośrednio z Turynu podzeglana, wywołaćby mogła gwałtowne zaburzenia, obce wojska znów do Rzymu sprowadzić mogące. Cho-ciaż kombinacya ta nie ma za sobą najmniejszego podobieństwa do prawdy, i jest podobno prostym dziennikarskim wymysłem, jednak w skutek wieści o niej zręcznie rozsiewanej, znacznie się renta francuska i włoska tak w Paryżu jak i w Turynie na giełdzie podniosła.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 6. października. (Ułaskawienie. — Pobór do wojska.)

Dziennik Powszechny donosi:

Jego Cesarzowska Wysokość Wielki Książę Namiestnik Królestwa, z mocy najwyższego upoważnienia, dozwolił raczył wychodźcy Pol-skemu *Janowi Reyss*, obecnie we Francyi przebywającemu, po-wrócić do kraju tutejszego.

Na zasadzie rozkazu najwyższego, objawionego przez odezwę ministra wojny z dnia 27. czerwca 1834 r., mieszkańcy Królestwa, pod względem powinności zaciągowej, porównani zostali z miesz-kańcami Cesarstwa.

Od owej epoki Królestwo Polskie wprowadzone w ogólny sy-STEM rekrutowania siły zbrojnej, obowiązkiem było stosować wy-sokość kontyngensu swego do zarządzeń w Cesarstwie wydawanych.

Oznaczoną liczbę rekrutów dostarczało Cesarstwo w stanie pokoju, w jednym roku z strefy wschodniej, w drugim z zachodniej; Królestwo zaś z mocy rozkazu Najjaśniejszego Pana z dnia 3. (15.) grudnia 1834 r., obowiązaniem będąc dostarczać corocznie kontyngens, zasilało nim armię w stosunku połowy tego procentu, jaki był ustanowiony na jedną strefę Cesarstwa. Taki tryb postę-powania trwał do roku 1855, w którym ostatni pobór miał miejsce.

W dniu 26. sierpnia 1856 roku ogólny pobór z woli najwyż-szej zawieszono na lat trzy, a następnie na dalsze jeszcze lat trzy zwolnienie to przedłużone zostało.

Obecnie pragnąc, o ile to być może, uniknąć w przyszłości zwiększonego poboru przez utworzenie silnej rezerwy; pragnąc oraz dostarczyć armii czynnej i flocie nieodzownych zasilek dla wypełnienia braków, Najjaśniejszy Pan ukazem z dnia 1. września v. s. r. b., polecił na rok 1863 ogólny pobór do wojska w obu-dwóch strefach Cesarstwa; zaczem idzie, że i w Królestwie po-dobnie pobór staje się koniecznym.

Wszakże co do mającego się odbyć poboru w Królestwie, mi-nister wojny cesarstwa odezwą z dnia 5. (17.) września r. b. nr. 6137, oznajmił Jego ces. Wysokości Wielkiemu Księciu namiestni-kowi Królestwa, że Najjaśniejszy Pan, wzięwszy na uwagę, iż z po-wodu wydania w Królestwie Polskiem nowego prawa o uczynszo-waniu z urzędu, właściciele ziemscy i włościanie rolnicy, powołani będąc obecnie do radykalnej zmiany wzajemnych swych stosunków, zasługują na oszczędzenie od zaciągu do wojska i ze podeiagawie ich na teraz pod ogólny pobór, mogłoby wstrzymać postęp regulacji tychże stosunków; mając oraz na względzie, że w położeniu wy-jatkowem, w jakim się Królestwo Polskie znajduje, pobór do wojska przez losowanie, artykułem 3. ustawy z dnia 3. (15.) marca 1859 roku o powinności zaciągowej wskazany, mógłby się stać na teraz niedogodnym, zgodnie z wnioskiem Jego ces. Wysokości najwyższej rozkazać raczył:

a) iżby pierwszy ogólny pobór do wojska w Królestwie Pol-skim jeszcze odłożonym został, ograniczając się obecnie na po-borze częściowym, odbyć się mającym na wyjątkowych zasadach. Zamiast losowania zapowiedzianego ustawą z r. 1859, nastąpi na ten raz imienne wykazywanie podług dawnego porządku, ludzi na pobór przez właściwe władze do tego przez radę administracyjną Królestwa ustanowić się mające, —

b) że od zaciągu w pierwszym poborze wolni być mają wła-szcziciele ziemscy, oraz włościanie rolnicy, niemniej czeladź dworska wyłącznie do zatrudnień rolnych używana; pozostała zaś ludność wiejska, a w tej liczbie posiadacze pojedynczych osad rolnych czyli tak nazwani właściciele cząstkowi, dzierżawcy, oficyaliści dworscy

i w ogólności cała ludność wiejska do powyższych trzech kategorii nie należąca, — tudzież ludność miejska wszystkich miast Króle-stwa bez różnicy wyznania, dostarczy kontyngens w wysokości, jaka w swoim czasie oznaczoną zostanie, —

c) że podczas tego poboru władną jest rada administracyjna Królestwa cofnąć niektóre czasowe wyłączenia od wojska, artyku-łem 9m ustawy z roku 1859 o powinności zaciągowej zapewnione, niemniej wprowadzać pewne modyfikacye w przepisach teje ustawy jakie za konieczne będą uznane dla przeprowadzenia czynności zaciągu na wskazanych powyżej zasadach.

Rosya.

Petersburg, 28. września. (Prokuratorowie sądowi. — Flota. — Prof. astronomii. — Potwierdzenie wyroków. — Roz-porzadzenie ministra wojny.)

Cesarz rozkazał od każdego sądu wojennego mianować oso-bnego prokuratora, któryby akt oskarżenia wnosił, i jako oskarży-ciel przeciw obrońcy stawał. Jak wszyscy członkowie sądu, będzie on miał prawo świadków i obwinionych zapytywać.

W tutejszej prywatnej fabryce pana Baird zbudowano maszynę o sile 800 koni dla fregaty „Dmitri Donskoi“. Jestto pierwsza wielka maszyna, zbudowana w Rosyi. — W Kronsztadzie budują nowe doki na 500 stóp długości i 100 stóp szerokości; wysokość ich nie przejdzie zwykłego stanu wody. Flota rosyjska liczy teraz 68 okrętów na kołach i 185 parowców śrubowych o sile 37.007 koni i 2387 działach. Z Londynu nadeszła ta wiadomość, że dnia 22. b. m. umarł tam akademik rosyjski radca stanu Hamel. — Od kilku dni mamy temperaturę zimową. Termometr już kilkakrotnie opadał pod zero, i śnieg padał już nawet.

Profesorem astronomii na tutejszym uniwersytecie został mia-nowany dr. Krüger z Bonn.

Jour. de St. Petersburg ogłasza potwierdzenie wyroków namiestnika Królestwa Polskiego przeciw porucznikom Golsky, Da-niłowiczowi, Ogorodnikowi i Szynowi za udział w demonstracyach politycznych. Oficerowie ci skazani zostali na wydalenie ze służby i na rok więzienia w twierdzy; Daniłowicz na 9 miesięcy.

Minister wojny wydał rozporządzenie, którem najsurowiej za-brania oficerom nawet nie na służbie będącym, nosić suknie cywilne, a tem bardziej strój narodowy, zwłaszcza ze mundury teraźniejsze są lekkie i wygodne.

Turecya.

(*Wypłata pensyi. — Rozpuszczenie wojska. — Restauracya grobu św. — Stan rzeczy na Libanie.*)

Z **Konstantynopola** dn. 29. września piszą do *Wander*: „W piątek po modlitwie południowej, udał się Sułtan do Ismil, prz d odjazdem zaś dał rozkaz, aby urzędnikom i wojskom konstantyna-politańskim zaległe pensye jeszcze w ciągu tego miesiąca wypłacone zostały, i aby na przyszłość regularnie co miesiąc wypłacane były. W skutek tego rozkazu dziś wypłacają pensye za lipiec. Rząd po-stanowił wszystkich pod bronia stojących redyfów w liczbie 60 ba-talionów rozpuścić do domu. Jest to najpewniejszy dowód, że rząd ma niezawodną nadzieję utrzymania pokoju. Ten krok powróci rolnictwu tysiące rąk i miliony skarbowi państwa oszczędzi.

Jak wiadomo, Francya i Rosya postanowiły odnowić wspólnie kopulę na grobie świętym w Jerozolimie. Porta ofiarowała się przyjąć na siebie część kosztów budowy, i obydwie mocarstwa ofiarę tę przyjęły. Obecnie podają dzienniki do wiadomości dwa doku-menta odnoszące się do tej sprawy, jako to: pismo kardynała An-tonellego z dn. 12. lipca b. r. do Ali Baszy, ministra tureckiego, tudzież odpowiedź Ali Baszy. Kardynał Antonelli wyraża nadzieję, że Sułtan jako monarcha bezstronny i sprawiedliwy, zechce wyła-czyć Greków obrządku szyzmatycznego od udziału w budowie, po-nieważ grób święty należy tylko do katolików obrządku łacińskiego, a Jego Świątobliwość Papież postanowił pomimo nieprzystających stosunków wziąć całkiem na siebie staranie i ciężar odnowienia szanownej budowy. Ali Basza odpowiedział pod dn. 6. sierpnia, że nie w tej kwestyi uczynić się już nie da, ponieważ Francya, Rosya i Turcya umówiły się ponieść ciężar wydatków w równych czę-ściach, i umowa względem tego zawartą została znacznie przed nadejściem odezwę Jego Eminencyi. Libanon, a mianowicie dystrykt Kastravan jest ciągle jeszcze wzburzony. Nawet *Journal de Con-stantinople*, który zwykle stosunki tamtejsze w pomyślnym stanie widzi, nie waha się przyznać, że rzeczy zmieniły się znacznie i podaje następującą korespondencyę z Bejrutu z dn. 16. września.

Nieustannie powtarzający się opór, na który gubernator Li-banu od pewnego czasu w dystrykcie Kastravan napotyka, spowo-dował Dauda Baszę, wysłać tamże swego pierwszego sekretarza z 150 Zaptiesami chrześcijańskimi, pod Ghazir jednak wstrzymali go włościanie; a gdy Mudir Kastravanu przybył z Ghazir, ażeby sekretarza odwiedzić, nie puścili go z powrotem, a w nocy napadli na obóz Zaptiesów i zmusili ich ustąpić. Sekretarz ratował się ucieczką, i schronił się do domu pewnego Ormiana. Powstańcy skoncentrowali się w Dzani. Przeciw nim nie wysłano wojska dotąd. W obydwu obozach oczekują na rozstrzygnięcie z Konstanty-nopola — *Journal de Constantinople* dodaje nadto, że w skutek narady między umyślnie do Bejrutu wysłanym komisarzem sultań-skim a reprezentantami głównych mocarstw, gubernatorami turec-kimi i Daudem Baszą, wysłano do mieszkańców Libanu poselstwo z żądaniem, aby się rozeszli i na rozstrzygnięcie Partyi oczekiwali.

Kronika.

(Pożary.) Dnia 23go z. m. zgorzały w Szumiaczu, w obwodzie samborskim, zabudowania gospodarskie i zasoby zboża trzech włościan tamtejszych. Przyczyna tego pożaru nie jest jeszcze wiadoma.

Drugi pożar, a mianowicie leśny, wydarzył się 4go b. m. w Derżowie, w obwodzie stryjskim. Od ognia, który rozniecił pastuch w kniei zwanej „Berzoniaki“, zapaliła się zeschła trawa, i ogień rozszerzywszy się prawie na 20 morgów, zniszczył zupełnie młodą zarosł Gorliwej jednak pomocy całej gminy tamtejszej powiodło wkrótce przytłumić ten pożar i uchronić las od dalszego uszkodzenia.

(Rabunek.) Na początku zeszłego miesiąca popełniona została w sklepie galanteryjnym kupca Goldsteina w Rzeszowie kradzież z włamaniem się, której sprawy niepodobna było wysledzić. Dopiero we trzy tygodnie potem, o jest 30go z. m. powiodło się straży nocnej pochwyć pewnego izraelitę Samuela Sch. w chwili, gdy przebrany za chłopą, zdarł jakiejś żydówce binde z głowę. Ze śladstwa pokazało się, że ten sam izraelita był także sprawcą kradzieży u Goldsteina, i władza bezpieczeństwa oddała go już w ręce sprawiedliwości.

(Stan zarazy bydła z końcem września r. b.) Według wyjazdów urzędowych po koniec września r. b. zgłosiła zaraza bydła w Zielonej i w Żurawinicach, w obwodzie stanisławowskim, a natomiast pojawiła się nanowo w Kalnej, w obwodzie stryjskim, w Szuparce i Miłowcach, w obwodzie czortkowskim, w Chmielówce, w tarnopolskim, w Illinacach, w kołomyjskim, w Kulikowie, w żółkiewskim, w Jabłonce niżej, Jaworowie i Dolbem, w samborskim, i nakoniec w Potoku, w stanisławowskim obwodzie, razem w 10 świeżych miejscach.

Teraz więc istnieje zaraza bydła w Galicji w 47 miejscach, z których przypada po 1 na obwód kołomyjski, zloczewski i przemyski, po 2 na brzeżański, stanisławowski i żółkiewski, 3 na tarnopolski, 6 na czortkowski, 14 na stryjski a 15 na samborski obwód.

Przez ciąg zarazy zachorowało w 154 miejscach a 862 oborach ze stanem bydła liczącym 79,788 sztuk, — 4903 wołów, z których 1245 wyzdrowiało, 3172 odeszło 287 ubito w stanie zarazy, a 149 pozostało jeszcze w obserwacji.

(Wzorowe slugi) W Wiedniu odbywa się co roku w uroczystość imienia Najjaśniejszego Pana na dniu 4. października rozdawanie nagród sługom, którzy mogą wykazać się długoletnią wierną służbą u jednego państwa. I w tym roku także rozdano podobne nagrody dziesięciu sługom, z których każda najmniej 35 lat służyła w jednym i tem samym miejscu.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 8. października. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny: męc pszenicy (81 $\mathcal{E}$) 4zł. 25c.; żyta (75 $\mathcal{E}$) 2zł. 44c.; jęczmienia (69 $\mathcal{E}$) 2zł. 50c.; owsa (47 $\mathcal{E}$) 1zł. 8c.; hreczki 2zł. 66c.; grochu 3zł. 19c.; kartofli 1zł. 4c.; — cetnar siana 1zł. 46c., okłotów 59c.; — sąg drzewa bukowego 12zł. 80c., sosnowego 10zł. 10c. w. a. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany. — Dnia 6. b. m. nie było dowozu i targu.

Lwów, 9. października. Z produktów naszych podobno tylko koniczyna, len i wena na export zagraniczny w ciągu bieżącego i z początkiem przyszedłego roku poszukiwane będą. Ceny koniczyny podniosły się znacznie na targu wrocławskim; czerwoną wyborową płacono do 18 talarów za cetnar wagi cłowej. Uczyniło to po strąceniu kosztów transportu blisko 56 reńskich za korzec 175 $\mathcal{E}$ wiedeńskich wazący. Wszakże cenę tę osiągnąć można tylko za świeżą wyborową koniczynę; średnie i podlejsze gatunki mniej są poszukiwane i daleko tańsze.

Len będzie żywo poszukiwany wskutek wielkiego podrozenia bawełny, wyroby bowiem z bawełny nie będą już teraz tak tanie, przestaną rugować z używania płótna i inne wyroby z czystego lnu. Z tych samych przyczyn i wena w dobrej utrzyma się cenę; konsumpcja jej zwiększy się wskutek drogości i rzadkości wyrobów bawełnianych.

Natomiast handel zbozem w zupełnym znajduje się uspieniu, lecz widoku odmiany na lepsze. Piszą wprawdzie, że posucha jesienna nie sprzyja nowym zasiewom, wszakże obawy z tą nadto są jeszcze nie wyraźne, ażeby na obrót cen wpłynąć mogły. Ceny zaś wszelkiego rodzaju zboża wszędzie za granicą bardzo są niskie, tak niskie, iż o wywozie z kraju naszego myśleć nie można. W Londynie pszenica znów spadła o 2 szelingi na kwartierze; jest jednak nadzieja, że niskie ceny obecne wstrzymają na czas niejaki dowozy z Ameryki północnej, zwłaszcza, że wojna domowa ożyła tam z nową gwałtownością i główne gościńce kraju wojskami są zajęte. Po ustaniu lub przerwaniu wielkich dotąd dowozów z Ameryki, możnaby się spodziewać chwilowego polepszenia londyńskiego targu, co i na targi wrocławskie wpływ by niejaki wywarło.

Dotąd ceny te tak są słabe, iż nikt o wysłaniu zboża do Wrocławia myśleć nie może. We Lwowie za piękną pszenicę 170 $\mathcal{E}$ wiedeńskich wazącą około 7 do 8 reńskich dostać można, a ceny odpowiedniej w Wrocławiu nie dostanie. W innych gatunkach zboża nie się nie zmieniło od ostatniego sprawozdania naszego, dla tego cen żadnych nie notujemy, zwłaszcza iż takowe obecnie tylko jako nominalne uważane być mogą.

Okowite 31° płacono we Lwowie transito po 110 do 114 c. garniec. W Wiedniu 55 c. za stopień i wiadro, co prawie na tę samą cenę wychodzi.

Stanisławów, 22. września. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża

i innych artykułów, jakie były w I. połowie września na targach w obwodzie stanisławowskim.

	Miejscetargu:											
	Bohorodczany		Buczacz		Halicz		Nadwórna		Stanisławów		Tlumacz	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
waluty austriackiej												
Mec pszenicy . . .	4	.	3	10	4	.	3	50	3	90	3	50
„ żyta . . .	2	50	2	20	2	80	2	65	2	80	2	40
„ jęczmienia . . .	2	.	2	20	.	.	2	.	2	50	2	.
„ owsa . . .	1	30	1	20	1	60	1	10	1	32	1	.
„ hreczki . . .	.	.	2	40	.	.	6	.	3	.	2	50
„ kukurudzy . . .	3	.	2	50	3	.	1	.	3	.	2	75
„ ziemniaków . . .	.	80	.	80	.	.	.	.	.	.	1	20
Cetnar siana . . .	.	80	1	20	.	.	1	55	.	90	1	.
„ wełny . . .	40	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego . . .	5	50	6	.	6	50	5	25	7	50	12	.
„ „ miękkiego . . .	3	50	5	.	4	50	4	20	5	.	9	.
Funt mięsa wołowego . . .	.	11	.	12	.	13	.	9 $\frac{1}{2}$	.	13	.	13
Mas okowity . . .	.	60	.	30	.	51	.	80	.	65	.	40

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 9. października. Najjaśniejsza Pani powróciła 6go b. m. z Salzburga do Schönbrunnu. W Traunstein zjechała się Jej Mość Cesarzowa z Królową neapolitańską, i obie dostojne siostry przepędziły kilka dni razem. W chwili przyjazdu Królowy neapolitańskiej zebrała się prawie cała ludność tamtejsza u dworca kolei i witała hucznie okrzykami bohaterkę z Gaety. — Zaślubiny Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Karola Ludwika z księżniczką sycylijską Maryą Anuncyą odbędą się — jak donosi *Volksfreund* — dnia 20go b. m. w Wenecji; ceremonii kościelnej dopełni patriarcha wenecki Trevisanato. Obrady komisji mieszanej nad ustawą prasową i nowelą karną odbyły się przedwczoraj w sali obrad panów, i uchwalono większością siedmiu głosów przeciw pięciu zmienić dodatki do artykułu V. w taki sposób, że tylko przestępstwo obrazy honoru, a więc podług kwalifikacji naszego kodeksu karnego tylko takie obrażające honor czyny, które drukiem popełnione zostały, i to tylko wtedy z urzędu mają być ścigane, jeżeli dotknęły publicznego urzędnika lub służbę wojskowego lub kapłana w zakresie jego czynności urzędowej.

W końcu mamy jeszcze ze spraw krajowych telegram z **Pesztu** z 7. października, który donosi, że dla zaradzenia licznym skargom na sądownictwo i administrację wydała kancelaryja nadworna rozkaz, ażeby sędziowie ławnicy odbywali regularne sądy, by strony mogły z pewnością zastać urzędników, jeżeli potrzebują ich pomocy.

Obrady *pruskiej* izby deputowanych nad wnioskiem Forckenbecka nie skończyły się jeszcze, w przewidywaniu jednak, że rezultat ich niebędzie wcale pomyślny dla gabinetu, zamysła rząd królewski wydać wkrótce odezwę z oświadczeniem, że podług §. 99. ustawy konstytucyjnej przysłuza mu prawo przeprowadzać dalej budżet, chociaż nie został uchwalony wspólnie przez rząd i obydwie izby sejmu krajowego. Ale ponieważ izba deputowanych jest innego zdania i nazywa niekonstytucyjnym wielki wydatek, który nie został wyraźnie przyzwolonym, tedy nie chce rząd obciążać nieczyjzego sumienia i niebędzie nikogo zmuszał do pobierania swojej płacy od rządu. Każdy zaś, kto podniesie swoją płacę, musi zarazem przyznać, że rząd postępuje całkiem konstytucyjnie z budżetem, który przedłożył izbom. — Podobne oświadczenie jeżeli nastąpi istotnie, sprawiłoby bez wątpienia niemałe wrażenie na publiczności, ale przytem wszystkim niedowiodłoby jeszcze wcale konstytucjonalizmu rządu pruskiego, gdyż przytoczenie i rządu absolutnego wypłacają pensję swoim urzędnikom, niepytając się przy tem wcale o przyzwolenie ludu. — W sprawie niemiecko-duńskiej donoszą dziennikowi *France* z Kopenhagi, że spór ten ma być przedłożony do rozstrzygnięcia kongresowi europejskiemu, a *France* podaje, że pan Bismark przyjmie chętnie ten projekt, uważając go jako środek do zaszczytnego odstąpienia od kierunku, jaki nie roztropnie przybrała polityka pruska.

Z Królestwa Polskiego podajemy w dzisiejszym dzienniku urzędowe ogłoszenie względem bliskiego poboru do wojska. Pokazuje się z niego, że pobór ten przeprowadzony będzie w Królestwie całę inaczej, niż w Rosyi, i że uwolnieni będą od poboru tylko włościanie i właściciele ziemscy dla tego, iż są zajęci przeprowadzeniem oczyszczania. — Listy z **Petersburga** donoszą — jak pisze *Czas*, że Cesarz rosyjski przyjął bardzo grzecznie hrab. Andrzeja Zamojskiego i mówił mu, że ufając jego uczciwości, nie uważa go za zdolnego do popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa; ale ponieważ nazwisko jego może być nadużyte, więc uczyni dobrze, wyjeżdżając za granicę, i doradza mu przeto podróż po Europie wszelako z pominięciem Warszawy. Jakoż skutkiem tego miał hr. Zamojski odjechać zaraz do Londynu. — Dzienniki z Warszawy nie doszły nas dzisiaj.

Turyńska gazeta urzędowa z 6. b. m. ogłasza już dekret amnestyi dla Garibaldegó i jego spółwinowajców. Wykluczeni są

